

Същото откритие да се фабрикува хартия отъ дърво направилъ въ по-новите времена европеецът Якобъ Християнъ Шеферъ, човѣкъ съ голѣми познания въ областта на естествените науки, като наблюдавалъ какъ оситѣ си градили своите гнѣзда.

* * *

Дълго време китайцитѣ пазѣли своето изкуство въ тайна.

Почти четири хиляди години преди Христа египтяните правѣли другъ видъ хартия. За тая цель тѣ употребявали напластениетѣ въ стъблото ципици на растението папирусъ. Тази хартия носѣла същото име.

Една легенда разказва, че младият атинянинъ Филтациосъ билъ принуденъ да избѣга отъ отечеството си, защото го обвинили, че иска да заграби властта. Атиняните често заподозирали въ такова престъпление ония отъ съгражданите си, които блѣсвали съ способностите и красноречието си.

Филтациосъ постъпва като простъ работникъ въ една работилница и се запознава добре съ изработката на папируса. Той се връща въ отечеството си. Законътъ билъ неумолимъ: сѫдииятѣ го осъдили на смърть. Той заяви:

„Преди да умра, позволете ми да ви покажа това, което донесохъ отъ Египетъ, за да обогатя отечеството си. То ме налага да се върна“.

Той запозналъ съгражданите си съ чудесния папирусъ, който държалъ въ ръцетѣ си, и имъ показалъ неговото употребление.

„Да бѫде помилванъ!“ извикали гражданините.

Признателните атиняни отпосле издигнали статуя въ честь на този, когото по-рано били осъдили на смърть.

* * *

Отъ Гърция употребението на папируса преминало въ Римъ. Римляните го усъвършенствували. Употребението му надминало производството. Папирсовата хартия намалѣла. Свръхъ това, единъ денъ, при царуването на Тиберий, силни морски вълни разрушили корабите, които прекарвали папируса отъ Египетъ за Италия. Същата липса на хартия е имала много пъти въ Гърция и Мала-Азия вследствие на сушата въ Египетъ. Даже фараоните забранявали износа на папируса.

Нуждата заставила хората да замѣнятъ папируса съ пергамента.

Най-после дошло време, когато започнали да използватъ не-